

## El Sant de les coses ordinàries

Crònica de la canonització de Josepmaria Escrivà

Octubre és el mes tradicionalment més bonic a Roma. L'anomenada "*ottobrata romana*" es distingeix pel cel net, l'aire fresc però no fred, un sol que calenta i que no crema i una llum que atorga una particular profunditat i relleu a les perspectives renaixentistes de la ciutat eterna. El 6 d'octubre d'aquest any no va ser un dia diferent.

A més de la natura, Roma va donar el millor de si mateixa per a la canonització del fundador de l'Opus Dei, Josepmaria Escrivà, el 65è confessor de la fe proclamat per Joan Pau II des dels inicis del seu pontificat. L'alcalde de la ciutat, el socialista Walter Veltroni, va declarar des del primer moment que "estem orgullosos de poder contribuir a aquesta gran trobada, centre d'atenció de milions de fidels de tot el món (...). Posarem a disposició dels pelegrins tota la nostra capacitat organitzativa".

A les 10.25 d'aquell matí assolellat, a la plaça de Sant Pere i davant diversos centenars de milers de persones, Joan Pau II va canonitzar Josepmaria Escrivà amb la tradicional fórmula llatina de l'Església: "*Ad honorem Sanctae et Individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei catholicae et vitae christianae incrementum (...) Beatum Iosephmariam Escrivà de Balaguer Sanctum esse decernimus et definimus, ac Sanctorum Catalogo adscribimus, statuentes eum in universa Ecclesia inter Sanctos pia devotione recoli debere. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen*". La canonització arribava l'any del centenari del naixement de Josepmaria Escrivà (9 de gener del 1902) i deu anys després de la seva beatificació, proclamada per Joan Pau II el 17 de maig del 1992, juntament amb la religiosa sudanesa Josefina Bakhita.

Amb el Sant Pare varen concelebrar altres 42 persones entre cardenals, arquebisbes, bisbes i sacerdots. Entre els primers, el Card. José Saraiva Martins (Prefecte de la Congregació per la Causa dels Sants), així com els cardenals Rouco Varela, Sodano, Ruini, Meissner i Etchegaray. A més, Mons. Omella (bisbe de Barbastro, ciutat natal de Sant Josepmaria), i Mons. Javier Echevarría (Prelat de l'Opus Dei).

A l'esquerra de l'altar papal s'hi trobaven les més de 400 autoritats eclesiàstiques, entre

Marc Carroggio i  
Daniel Arasa, Jr  
Periodistes



cardenals, arquebisbes i bisbes. Destacava la presència de 50 bisbes africans, 55 italians i 53 espanyols. Entre d'altres bisbes hi havia Mons. Kondrusievic, de Moscou, arquebisbes maronites i un bisbe caldeu del Líban, i dos bisbes de Cuba. També hi havia representants de diverses realitats eclesials com Mons. Camisasca, Kiko Argüello, Carmen Hernández, el Pare Marcial Maciel i Andrea Riccardi, entre d'altres. Entre els superiors d'ordes religiosos hi havia representants dels Frares Menors Conventuals, dels Mercedaris, de les Serventes de Jesús de la Caritat, de les Brigidines, de la Institució Teresiana, etc.

### **Joan Pau II: elevar el món cap a Déu i transformar-lo des de dins**

A l'homilia de la cerimònia de canonització el Sant Pare es va referir a un motiu recurrent en la predicació del nou Sant que «no cessava de convidar els seus fills espirituals a invocar l'Esperit Sant perquè la vida interior, és a dir, la vida de relació amb Déu, i la vida familiar, professional i social, feta de petites realitats terrenals, no estiguessin separades, sinó que constituïssin una única existència "Santa i plena de Déu"». A aquest Déu invisible –va escriure Sant Josepmaria– «el trobem en les coses més visibles i materials».

Per a Joan Pau II, «actual i urgent és també avui aquest ensenyament» segons el qual «el treball i qualsevol altra activitat, portada a terme amb l'ajuda de la Gràcia, es converteixen en mitjans de santificació quotidiana».

«La vida habitual d'un cristià que té fe –afirmava el Papa, amb paraules de Josepmaria Escrivà–, quan treballa o descansa, quan prega o quan dorm, en tot moment, és una vida en la qual Déu sempre hi és present». Aquesta visió sobrenatural de l'existència «obre un horitzó extraordinàriament ric de perspectives salvífiques, perquè, també en el context només aparentment monòton del normal esdevenir terreny, Déu es fa proper a nosaltres i nosaltres podem cooperar al seu pla de sal-



### **Cardenal Ricard Maria Carles, Arquebisbe de Barcelona**

«Els meus records personals del beat Josepmaria Escrivà es remunten als meus anys d'estudiant a València. Per llavors jo era alumne del Col·legi Major Sant Joan de Ribera –centre més conegut com "El Col·legi del Patriarca"– i ell venia amb freqüència al Col·legi, on teníem com a rector D. Eladio España. Aquest sacerdot de l'Arxidiòcesi de València, a qui dec la meua vocació sacerdotal –i la causa de beatificació de la qual ja està en camí–, mantenia una gran amistat amb Josepmaria Escrivà. En una d'aquestes visites, D. Eladio em va presentar el beat. Recordo que el vaig saludar i conversarem durant una bona estona. Aquest és el meu record davant de la canonització de diumenge vinent. Haver conegut un sant és un record inesborrable.»

*La Razón, 2 d'octubre de 2002*



vació. Per tant, es comprèn més fàcilment allò que afirma el Concili Vaticà II, és a dir, que “el missatge cristià no aparta els homes de la construcció del món (...), sinó que els obliga encara més a portar-lo a terme com un deure”.

Joan Pau II va continuar amb aquestes paraules: «Eleva el món cap a Déu i transformar-lo des de dins: heus aquí l'ideal que el Sant Fundador us indica, estimats germans i germanes que avui us alegreu per la seva elevació a la glòria dels altars. Ell continua recordant-vos la necessitat de no deixar-vos atemorir davant una cultura materialista, que amenaça amb disoldre la identitat més genuïna dels deixebles de Crist. Li agradava reiterar amb vigor que la fe cristiana s'oposa al conformisme i a la inèrcia interior».

El Sant Pare va animar els participants a difondre «en la societat, sense distinció de raça, classe, cultura o edat, la consciència que tots som cridats a la santedat», tot recordant que «certament no falten incomprensions i dificultats per qui intenta servir amb fidelitat la causa de l'Evangelí».

Per portar a terme una missió tan comprometedora fa falta, tanmateix, un incessant creixement interior alimentat per l'oració. «Sant Josepmaria fou un mestre en la pràctica de l'oració, que ell considerava una “arma” extraordinària per redimir el món. Aconsellava sempre: «Primer, oració; després, expiació; en tercer lloc, molt en *tercer lloc*, acció» (*Camí*, 82). No és una paradoxa, sinó una veritat perenne: la fecunditat de l'apostolat

El Sant Pare va animar els participants a difondre «en la societat, sense distinció de raça, classe, cultura o edat, la consciència que tots som cridats a la santedat».



es troba sobretot en l'oració i en una vida sacramental intensa i constant. Aquest és, en el fons, el secret de la Santedat i del vertader èxit dels Sants», va dir el Papa.

Joan Pau II va concloure la seva homilia demanant «que us sostingui Maria, a qui el Sant Fundador invocava com *Spes nostra, Sedes Sapientiae, Ancilla Domini!* Que la Mare de Déu faci de cadascun de nosaltres un testimoni autèntic de l'Evangeli, disposat a donar en tot lloc una generosa contribució a l'edificació del

Regne de Crist! Que ens siguin d'estímul l'exemple i els ensenyaments de Sant Josep maria, perquè, a la fi del nostre pelegrinatge terrenal, puguem també nosaltres participar en la benaurada herència del Cel! Allí, juntament amb els àngels i tots els Sants, contemplarem el rostre de Déu i cantarem la seva glòria per tota l'eternitat!».

### Una plaça transversal

Seguint els titulars de la premsa italiana de l'endemà de la canonització es pot tenir una idea global d'aquella jornada festiva.

El principal diari italià, el "Corriere della Sera", titulava: «Festa d'Escrivà, Sant dels joves i de la classe mitjana». Efectivament, va ser massiva la presència de joves a la plaça de Sant Pere. Els organitzadors calculaven més de 80.000 nois i noies. El Sant Pare, improvisant, va ressaltar també la presència de molts nens i nadons. Com a dada anecdòtica, els corresponsals de *Temes d'Avui* van conèixer la que probablement va ser la participant més jove a la canonització: Mary Immaculate Ngwengh Amungwa, nascuda el diumenge 22 de setembre del 2002 a Yaundé, Camerun. Immaculate va fer el seu primer viatge en avió acompanyada dels pares, Athanasius i Veronique.

Juntament als més joves es trobaven nombrosos ancians. Un d'ells era el sacerdot Quirino Glorioso, de 99 anys, sacerdot de la diòcesi de Laguna, Filipines. Mossèn Glorioso explicava que els parroquians, coneixent la seva devoció pel nou Sant, havien fet una col·lecta per pagar-li el viatge. «No havia vingut mai a Roma i estic molt content que s'hagi pogut realitzar el meu desig de veure el Sant Pare i d'assistir a la canonització de

«Que la Mare de Déu faci de cadascun de nosaltres un testimoni autèntic de l'Evangeli, disposat a donar en tot lloc una generosa contribució a l'edificació del Regne de Crist!».

Josepmaria Escrivà». I afegí: «Josepmaria té 100 anys i ja és Sant; jo sóc un 99è i... estic encara aquí». Al presbiteri va estar també present el cardenal d'edat més avançada, el jesuïta Adam Kozłowiecki, nascut a Polònia al 1911 i actualment resident a Zàmbia.

A la plaça de Sant Pere, plena de gom a gom amb més de 300.000 persones, la prevalença era, com assenyalava "Il Corriere", la de la classe mitjana. Nombrosos pelegrins van fer sacrificis notables per venir a Roma. Així va ser per un grup de 300 camperols de la Vall de Cañete, zona del Perú a la qual és molt estesa la devoció a monsenyor Escrivà. Aldegunda Chumpitaz explica que per poder pagar el viatge a Itàlia han desenvolupat activitats diverses com, per exemple, la producció i venda de 7.000 "picarones" per cap (els "picarones" són dolços típics fets amb carbassa, ferment i farina). No hi mancaren alguns "famosos". Els diaris catalans varen ressaltar, per exemple, la presència del president del Futbol Club Barcelona, Joan Gaspart.

Com molts d'altres participants, Natividad i Javier Isorna són pares d'una família nombrosa, de Santiago de Compostella. Per finançar el seu viatge a Roma van crear una "guardiola familiar" a la qual tant els pares com els fills havien dipositat els seus estalvis, guanyats amb petites feines esporàdiques realitzades durant els mesos precedents. Chus (16 anys) explica així la realització del projecte: «El papà es va posar a fer *filloas* (plat típic galleg) i la mare galetes, a més de donar classes particulars. Jo he tingut la possibilitat d'acompanyar una senyora vella els caps de setmana, he fet arranjaments i altres feinetes amb la meva germana Paola. Hem fet també de *baby-sitters* durant festes i recepcions».

A la plaça també es trobava Noel Macaraeg, un jove filipí malalt de leucèmia. És el més jove d'una família de 10 fills, devota del nou Sant. El seu germà Raül va enviar una petició a la "Make a Wish Foundation" dels Estats Units, institució dedicada a subvencionar els desitjos de joves malalts terminals. El desig de Noel era poder anar a la canonització amb la seva família. Després d'haver pregat al beat, el desig es va complir



### Mons. Francesc X. Ciuraneta, Bisbe de Lleida

Sant Josepmaria «visqué sempre procurant dir que sí a Déu cada dia, a les petites coses –sovint imprevises, altres no– que el Senyor anava demanant-li». Monsenyor Ciuraneta va animar els fidels que participaren a l'Eucaristia a acollir aquesta paraula de Déu que rebem a través del nou sant i també per les paraules de Joan Pau II. «Si l'escoltem i la seguim, l'Esperit farà també de cadascú de nosaltres una imatge del Fill i un instrument per tal que vinguin molts nous germans a l'Església.»

*Homilia en la Missa d'acció de gràcies per la canonització de Josepmaria Escrivà.  
Catedral de Lleida, 28 d'octubre de 2002*

i la fundació va patrocinar el seu viatge, el de dos germanes i la seva mare: «A casa estem tots feliços», explicava.

### A Roma, de tot el món

Molts diaris, com el principal rotatiu de Roma "Il Messaggero", titulaven posant de relleu la internacionalitat de l'esdeveniment: «De tot el món a Roma, invasió de fidels». Va haver-hi grups de 84 nacions. Com explicava Marta Manzi, portaveu del Comitè Organitzador, "a grans línies, un terç van ser italians, un altre terç provenia de la resta d'Europa i l'altre terç dels altres continents". La presència catalana era representada per més de 10.000 persones del Principat, acompanyades pel cardenal de Barcelona, Ricard Maria Carles, i altres bisbes, el secretari de relacions amb les confessions religioses, Ignasi Garcia Clavel, la senyora Marta Ferrusola o la directora de Càritas de Barcelona, Núria Gispert.

El primer gran grup que va arribar fou el d'uns 500 japonesos. De Rússia va venir una expedició de 30 persones –catòlics, ortodoxos i protestants– que van viatjar en automòbil des de Sant Petersburg, Moscou i Rostov. Es varen allotjar en cases de famílies romanes gràcies al programa "Benvinguts a casa meua", destinat als assistents amb menys recursos econòmics. Un altre grup de famílies de Catània (Sicília) es va organitzar per acudir a Roma en *roulotte*.

Prop de 10.000 persones procedents de diverses localitats mediterrànies (Marsella, Barcelona, Palerm, València, Còrsega, Màlaga) van arribar a la Ciutat Eterna en vuit naus, que van atracar al port de Civitavecchia. Per primer cop, el port de Roma va ser exclusivament dedicat a l'arribada de passatgers. Durant aquells dies vivien als vaixells i acudien a Sant Pere en tren. Amb motiu d'aquest esdeveniment, les autoritats portuàries i l'Ajuntament de Civitavecchia van preparar una festa popular per la nit del 6 d'octubre que va incloure, entre d'altres celebracions, la dedicació d'un moll del port al nou Sant.

Entre els participants africans va destacar la presència de 180 persones de la República Democràtica del Congo. Després



### Mons. Lluís Martínez-Sistach, Arquebisbe de Tarragona

A la seva homília, Monsenyor Martínez-Sistach remarcava que «la presència dels cristians en el món demana una harmoniosa síntesi entre la fe i la vida, puix són membres de l'Església i ciutadans de la societat civil, humana». Assenyalava l'evangelització com «el gran repte d'avui i de demà». En aquest sentit, va dir que «sant Josepmaria va ensenyar i encoratjar a una presència activa del cristià per tal de trobar, en els llocs on es modela, el futur de la societat.»

*Homília en la Missa d'acció de gràcies per la canonització de Josepmaria Escrivà.  
Catedral de Tarragona, 30 d'octubre de 2002*

de la canonització, el grup congolès va resar per la pau al seu país en una missa d'acció de gràcies amb assistents d'altres països a la basílica de Santa Maria del Trastevere, el dia 9 d'octubre.

Segons el Comitè organitzador, unes 5.000 persones van venir dels Estats Units. Va posar una nota simpàtica entre els nord-americans la banda de rock "Kitchen Queen", de Michigan, que aquest estiu va organitzar un concert benèfic per contribuir a les despeses del viatge a Roma de persones de diversos països de l'Amèrica Central.



Entre els participants suecs, es trobaven els 31 components del cor de la catedral d'Estocolm, que va participar, junt a altres 35 cors, en la cerimònia de canonització i en les misses d'acció de gràcies dels dies successius.

Des de Madrid, diòcesi on el nou Sant va fundar l'Opus Dei el 2 d'octubre del 1928, milers de persones van arribar en autocars i en altres mitjans de transport. Alguns d'ells formaven part del pelegrinatge diocesà que va presidir el cardenal Antonio María Rouco. També eren de Madrid un centenar d'estudiants que, per finançar el seu viatge, han venut cadires plegables per les cerimònies del 6 i del 7 d'octubre.

### Política i ecumenisme

"Il Sole 24 Ore", el tercer diari italià en difusió, titulava: «El nou Sant posa d'acord els polítics». En aquest cas es referia a la transversalitat política, com posava de manifest el subtítol: «Junts a Roma exponents de la majoria i de l'oposició», ressaltant el fet que a més de la delegació oficial italiana (formada pel vicepresident del Consell de Ministres, el president del Congrés dels diputats i diversos ministres i presidents de nombroses regions italianes) a la mateixa fila es trobaven "polítics de tots els colors" com el líder de l'Olivera Francesco Rutelli, l'alcalde de Roma Walter Veltroni, l'exprimer ministre Massimo D'Alema, el senador Cesare Salvi (representant de la línia més a l'esquerra dels "Democratici di Sinistra"), Domenico Volpini i diversos líders sindicals. «Josepmaria "uneix" a la plaça», deia també el diari torinès "La Stampa".

Va posar una nota simpàtica entre els nord-americans la banda de rock "Kitchen Queen", de Michigan, que aquest estiu va organitzar un concert benèfic per contribuir a les despeses del viatge a Roma de persones de diversos països de l'Amèrica Central.



Precisament “La Repubblica”, el diari líder del centre esquerra, portava unes declaracions de Massimo D’Alema titulades: «Un símbol de la història de l’Església». Aquesta canonització –afirma D’Alema– «és un gran esdeveniment que no pot passar ocult (...). Estic aquí també pel respecte que es deu a l’Església catòlica, a les seves institucions, a la seva història, als seus testimonis: i el nou Sant Escrivà de Balaguer és certament un d’aquests testimonis».

Altres personalitats presents van ser Mama Ngina Kenyatta, vídua de Jomo Kenyatta (primer president de Kenya independent) o l’expresident polonès i líder històric de Sòlidarnosc, Lech Walesa. Finalment, destacava l’assistència de diverses personalitats del món de l’esport i la cultura com Angela Palermo de Lazzari (president internacional de la Lliga de mestresses de casa), Giovanni Trapattoni (entrenador de la selecció nacional italiana de futbol) o Rosalina Tuyuc (activista dels drets humans de Guatemala), entre d’altres.

La transversalitat de la plaça era també de signe religiós. Cal tenir en compte que, per petició de Josepmaria Escrivà, el 1950 la Santa Seu va aprovar que també els no catòlics poguessin ser admesos com a cooperadors de l’Opus Dei. Des d’aleshores han col·laborat a les activitats de la Prelatura tant persones d’altres confessions cristianes com membres d’altres religions. A la canonització hi havia una nodrida representació: Heinrich Bues, pastor protestant d’Hamburg (Alemanya); el poeta rus Alik Zorin amb un grup d’ortodoxos que provenien de Rússia; el senyor Tapió Aho-Kallio, professor de religió luterana a una escola d’Hèlsinki (Finlàndia) i altres luterans vinguts de Suècia i de Noruega; el pintor xinès no catòlic Gary Chu; el senyor Gbenro Adegbola i la senyora Funso Adegbola, matrimoni d’anglicans de Nigèria; etc.

El diari de Roma “Il Tempo”, finalment, feia especial menció dels voluntaris, que definia com “un exercit d’àngels custodis en ajuda dels pelegrins”. Varen ser, en total, 1.850 joves (dels quals 500 romans) que molts pelegrins trobaven de seguida en arribar a Roma: als aeroports de Fiumicino i Ciampino, a l’Estació ferroviària de Termini, al port de Civitavecchia, a la plaça de Sant Pere, a la basílica de Sant Eugeni, etc.

#### Per donar gràcies

La premsa italiana va donar també un cert relleu a persones que havien rebut gràcies del nou Sant. En primera fila es trobava el doctor Manuel Nevado Rey, metge cirurgià, guarit

La transversalitat de la plaça era també de signe religiós. Cal tenir en compte que, per petició de Josepmaria Escrivà, el 1950 la Santa Seu va aprovar que també els no catòlics poguessin ser admesos com a cooperadors de l’Opus Dei.



miraculosament el 1992 d'una radiodermatitis crònica, gràcies a la intercessió de Josepmaria Escrivà. El seu ha estat el miracle estudiat per la canonització. Nevada Rey va acudir a Roma juntament amb un grup de familiars i amics d'Almendralejo (Badajoz). «Encara que ja li havia agraït la meua guarició en nombroses ocasions a Sant Josepmaria —afirmava el metge en concloure la cerimònia—, avui he renovat aquest agraïment. I li he fet dues peticions més: que m'ajudi a ser cada dia més bo, i que ajudi la gent de l'Opus Dei a continuar entregats. Que cada cop siguin més bons i més nombrosos, i que portin el missatge de Jesús fins als darrers confins de la terra». I afegia: «Avui, a la plaça de Sant Pere, m'he preguntat: Per què a mi? Jo sóc un home desconegut, un privilegiat del Sant, aquest home universal, que ha fet una obra immensa. Per què, doncs, a mi? Jo sóc un entusiasta de la feina, que havia adquirit una malaltia per causa del meu ofici. I com que l'Obra pretén la santificació de l'home a través del treball diari, potser amb la meua curació hagi volgut insistir que aquest és el camí que agrada a Déu».

A la cerimònia de canonització també hi havia altres persones vingudes per "agrair" al nou Sant la pròpia curació. Shirley Sangalang (Filipines), per exemple, es va restablir d'una greu infecció auricular; Gabriela Hernández-Fumaro (Nova York), de cinc anys, es va guarir improvisadament d'una reacció al·lèrgica produïda per una vacuna; Nelson Shack, peruà, es va refer d'una coixesa causada per problemes a la columna vertebral després d'un accident. Altres persones que van obtenir una curació igualment extraordinària i que eren presents a la cerimònia són Acisclo Valladares Aycicena, ambaixador de Guatemala davant la Santa Seu, i Virginie Arsmá, holandesa, que va resultar il·lesa en un greu accident automobilístic gràcies a la intercessió de Josepmaria Escrivà.



### Dom Josep Maria Soler i Canals, Abat de Montserrat

Durant l'homília en l'Eucaristia d'acció de gràcies pel centenari del naixement del beat Josepmaria Escrivà, l'abat Soler va parlar de la relació que el fundador de l'Opus Dei va mantenir sempre amb Montserrat, i va afirmar que «diverses vegades el beat Josepmaria va pujar amb devoció a aquesta muntanya i va venerar la Mare de Déu en aquesta imatge morena». També va fer esment de la correspondència que van mantenir l'abat Aureli M. Escarré i el beat Escrivà, «una col·lecció de 62 cartes intercanviades, a més dels telegrams i targetes de felicitació per Nadal, per Pasqua, per la festa del 27 d'abril i en ocasió d'altres esdeveniments».

En parlar de la relació entre l'abat Escarré i el beat, Josep Maria Soler va comentar que quan es van conèixer personalment, el 1943, «van quedar sorpresos mútuament, i lligats amb una amistat espiritual que durà tota la vida. Era l'encontre de dos homes que somiaven en un ressorgiment de l'Església i de la societat tot promovent un cristianisme ardent, però fortament fonamentat sobre les virtuts humanes.»

Basílica de la Mare de Déu de Montserrat, 1 de juny de 2002

### 7 d'octubre: "El Sant de les coses ordinàries"

Prop de 300.000 persones es van reunir novament el 7 d'octubre a la plaça de Sant Pere per assistir a la Missa d'acció de gràcies per la canonització. Va celebrar la cerimònia Mons. Javier Echevarría, juntament amb els vicaris regionals de la Prelatura de l'Opus Dei d'arreu del món. Durant l'homilia, el prelat va insistir que la jaculatòria "Deo omnis gloria!" (per a Déu tota la glòria) constitueix «un bon resum dels sentiments que es desborden avui del nostre cor». Volem adorar el Déu tres vegades Sant –va afegir– «i donar-li gràcies pel do amb el qual ha enriquit l'Església i el món: la canonització de Josepmaria Escrivà de Balaguer, sacerdot, fundador de l'Opus Dei, realitzada ahir pel nostre estimadíssim Papa Joan Pau II».

Després de la Missa, Joan Pau II –visiblement en bona forma– va rebre de nou els pelegrins en un clima de festa i va dir que «Sant Josepmaria va ser escollit pel Senyor per anunciar la crida universal a la Santedat i per indicar que les activitats comunes que componen la vida de tots els dies són camí de santificació». Segons Joan Pau II, «es podria dir que fou el Sant de les coses ordinàries. En efecte, estava convençut que, per qui viu en una perspectiva de fe, tot és ocasió d'encontre amb Déu, tot és estímul per l'oració. Vista d'aquesta manera, la vida quotidiana revela una grandesa insospitada. La Santedat apareix veritablement a l'abast de tots».

Amb veu ferma també va posar de relleu que «Escrivà de Balaguer va ser un Sant de gran humanitat. Tots els qui el tractaren, de qualsevol cultura o condició social, van sentir-lo com un pare, entregat totalment al servei dels altres, perquè estava convençut que cada ànima és un tresor meravellós; en efecte, cada home val tota la Sang de Crist. Aquesta actitud de



### Dr. Manuel Dacal, Vicari secretari central de l'Opus Dei i fins fa poc vicari per Catalunya de la Prelatura de la Santa Creu i de l'Opus Dei.

–Vostè va conèixer personalment el beat Josepmaria. Quins trets destacaria de la seva persona?

–Potser l'alegria desbordant que portava allà on anava i que contagiava els qui eren al seu voltant. Era també molt generós i magnànim, amb els homes i amb Déu, com també va ser enorme la seva audàcia a l'hora de posar en marxa grans iniciatives que poguessin ajudar els homes o servissin perquè els homes s'apropessin a Déu. Al mateix temps, era un home directe, que no es conformava amb els treballs a mitges. Però per sobre de tot va ser un home que va saber estimar. Al seu costat t'adonaves que t'estimava amb un cor gran, on cabíem tots els seus fills, els seus amics, que eren moltíssims, i tots els homes, fins i tot els qui es trobaven més lluny de Déu i de l'Església. Tenia una gran capacitat de fer-se petit, de fer-se assequible, d'estar a disposició de tothom... per a ell el servei era molt important i sempre amb un somriure.

*Catalunya Cristiana, 26 de setembre de 2002*

servei és patent en la seva donació al ministeri sacerdotal i en la magnanimitat amb la qual va impulsar tantes obres d'evangelització i de promoció humana en favor dels més pobres».

Sant Josepmaria estava profundament convençut «que la vida cristiana implica una missió i un apostolat, que som al món per salvar-lo amb Crist. Estimava el món apassionadament, amb "amor redemptor". Per això les seves ensenyances han ajudat a tants cristians corrents a descobrir el poder redemptor de la fe, la seva capacitat de transformar la terra. Aquest és un missatge que té abundants i fructuoses implicacions per a la missió evangelitzadora de l'Església».



El missatge del nou Sant, va dir el Papa, «promou la cristianització del món "des de dins", mostrant que no hi pot haver conflicte entre la llei divina i les exigències del genuí progrés humà. Aquest Sant sacerdot va mostrar que Crist ha de ser l'àpex de tota activitat humana». El seu missatge «mou el cristià a actuar en els llocs on es modela el futur de la societat. De la presència activa del laic en totes les professions i en les fronteres més avançades del desenvolupament ha de derivar forçosament una contribució positiva a l'enfortiment d'aquesta harmonia entre fe i cultura de la qual tan necessitat està el nostre temps».

Joan Pau II va explicar que «Sant Josepmaria Escrivà ha gastat la seva vida al servei de l'Església. Els sacerdots, els laics que segueixen els camins més diversos, els religiosos i les religioses, troben en els seus escrits una font estimulante d'inspiració. Benvolguts germans i germanes, en imitar-lo amb obertura d'esperit i de cor, disposats a servir les Esglésies locals, esteu contribuint a donar força a l'espiritualitat de comunió, indicada en la Carta apostòlica "Novo millennio ineunte" com un dels objectius més importants per al nostre temps».

### **Amb el patriarca de l'Església ortodoxa de Romania**

En finalitzar l'audiència, després de saludar personalment nombroses persones i famílies de tots els continents, el Papa va rebre Sa Beatitud Teoctist, Patriarca de l'Església Ortodoxa de Romania, com a primer acte d'una històrica visita oficial a l'Església de Roma. El Patriarca venia acompanyat per tres metropolitans, un arquebisbe i diversos representants de l'Església ortodoxa de Romania.

El missatge del nou Sant, va dir el Papa, «promou la cristianització del món "des de dins", mostrant que no hi pot haver conflicte entre la llei divina i les exigències del genuí progrés humà».



El Sant Pare va voler confiar a les oracions dels fidels presents a la canonització la visita a Roma de Sa Beatitud Teoctist.

El desig de Joan Pau II va ser acollir el convidat amb gran fraternitat i cordialitat, per correspondre a l'acolliment que el Patriarca Teoctist li havia reservat a Bucarest, el maig del 1999, en ocasió del viatge del Sant Pare a Romania. Per aquesta raó el Sant Pare va voler rebre'l en una plaça plena de gom a gom, que va aplaudir amb entusiasme al Patriarca. «Tinc la joia de donar la benvinguda al Patriarca ortodox de Romania, Sa Beatitud Teoctist, i als il·lustres components de la seva Delegació. Sa Beatitud el Patriarca acaba d'arribar i jo he volgut que la seva visita comencés en el marc d'aquesta audiència, amb la presència de tants fidels, vinguts de tot el món». El Patriarca venia directament de l'aeroport Leonardo da Vinci, on va ser rebut pel Cardenal Walter Kasper, President del Pontifici Consell per la Promoció de la Unitat dels Cristians.

El Sant Pare va voler confiar a les oracions dels fidels presents a la canonització la visita a Roma de Sa Beatitud Teoctist i va desitjar «de tot cor que ell trobi en tots aquells que el rebran en nom meu els mateixos sentiments amb els quals l'acullo jo avui. Que aquests dies puguin alimentar el nostre diàleg, nodrir les nostres esperances, ens faci esdevenir més conscients de tot això que ens uneix, de les nostres arrels comunes, del nostre patrimoni litúrgic, dels sants i dels testimonis que tenim en comú. El Senyor vulgui fer-nos experimentar encara una volta que bonic i dolç és invocar-lo junts».

En un francès improvisat, el Sant Pare va explicar al Patriarca que «les persones que es troben presents al nostre primer encontre són els membres de l'Opus Dei. Són aquí avui per agrair la canonització del seu fundador, Escrivà de Balaguer. Jo em penso que estan molt satisfets».

La visita a Roma de Teoctist va concloure una setmana més tard amb la Litúrgia Eucarística del XXVIII diumenge del Temps de durant l'Any, presidida pel Sant Pare, amb la presència del Patriarca i del seu seguici, a la basílica vaticana.

#### Misses d'acció de gràcies

Del 8 al 10 d'octubre, en 16 esglésies de Roma, es van celebrar 29 misses d'acció de gràcies per la canonització, presidides per diversos cardenals i bisbes. Les misses van ser celebrades en 18 llengües: àrab, txec, xinès, finlandès, francès, japonès, indonesi, anglès, italià, llatí, lituà, holandès, polonès, portuguès, castellà, suec, alemany i hongarès.

Nombrosos bisbes van destacar la universalitat del missatge promogut pel nou Sant. De la mateixa forma, manifestaren la seva alegria pel fet que Sant Escrivà ha passat a formar

Uns 200 fidels vinguts des de Hong Kong participaren a la missa celebrada per monsenyor Joseph Ti-Kang, arquebisbe de Taipei (Taiwan), a l'església de Sant Girolamo della Carità.

part del catàleg dels Sants, convertint-se així en patrimoni de tota l'Església.

Uns 200 fidels vinguts des de Hong Kong participaren a la missa celebrada per monsenyor Joseph Ti-Kang, arquebisbe de Taipei (Taiwan), a l'església de Sant Girolamo della Carità. Referint-se a la vida del nou Sant, Mons. Ti-Kang va destacar que «l'Orient Llunyà va estar en el seu cor des de la seva joventut». A més, va recordar que el valor del treball i l'amor a la família predicats per Sant Josepmaria són dos valors molt arrelats en la cultura xinesa. Entre els participants hi havia un matrimoni, George Luis i Maria Li, de la República Popular de Xina, amb els seus dos fills. Els pares, devots del nou Sant, han posat el nom de Josepmaria al seu fill més petit.

En la mateixa església va tenir lloc la celebració per als fidels vinguts del Japó, que va ser celebrada pel bisbe Takaaki Hirayama de Nagasaki. Mons. Hirayama va explicar que l'excessiva preocupació pel treball és un dels grans problemes de la població japonesa, i el missatge de santificació de la vida ordinària predicat per Sant Escrivà pot ajudar a "donar sentit" a aquest treball. Un dels assistents, Edward Wijaya, de Singapur, va comentar que la cultura japonesa valora molt les virtuts humanes, i va afegir que la canonització de Josepmaria Escrivà mostra que és possible "anar més enllà" de les virtuts humanes.

La basílica de Trinità dei Monti fou l'escenari de la missa d'acció de gràcies en ritus maronita. La missa va ser concelebrada per l'arquebisbe Paul Youssef Matar de Beirut, i l'arquebisbe Bechara Rai de Byblos (Líban). En acabar la cerimònia, Mons. Marat va demanar al nou Sant la gràcia per «Santificar la nostra vida i la dels altres». Per la seva part, l'arquebisbe de Byblos va destacar que el missatge del fundador de l'Opus Dei, la crida universal a la Santedat, «no és només per a uns pocs

### **Sor Pierrette Prat Galindo, membre des del 1957 de la comunitat de clarisses de Santa Maria de Pedralbes, de Barcelona**

- Quins records té de Josepmaria Escrivà de Balaguer?
- El record i el goig d'haver conegut un sant. El dia que vingué a visitar-nos acompanyat de Mons. Álvaro del Portillo i de Mons. Javier Echevarría, llavors secretari de l'Opus Dei, i segurament d'altres, no ho recordo exactament, ens va dirigir unes paraules des de la reixa de l'altar del Santíssim, breument: "Germanes, no us deixeu enganyar per altres doctrines, contràries al vostre carisma. Seguiu amb fidelitat les orientacions dels vostres fundadors que heu rebut".
- I així va seguir animant-nos a estimar sense mida el Senyor, a pregar per la santificació de les ànimes, l'extensió del Regne de Déu, i que ens recordéssim també de demanar per ell la fidelitat a l'Amor.

*Catalunya Cristiana, 26 de setembre de 2002*

escollits» sinó per a tot el món. Gilbert, seminarista libanès que actualment estudia a Roma, va assistir a la cerimònia i va manifestar la seva alegria per aquesta canonització: «Allò que més aprecio del nou Sant és el missatge d'unitat en la diversitat. Per mi va ser fantàstic veure la varietat de l'Església representada a la plaça de Sant Pere».

La missa d'acció de gràcies en holandès va tenir lloc a la basílica de Sant'Apollinare i va ser presidida pel nunci en els Països Baixos, Mons. François Bacqué.

Més de 9.000 persones van participar en la concelebració per als pelegrins procedents d'Espanya, a la basílica de San Paolo fuori le mure. La cerimònia va ser presidida pel cardenal de Madrid, Antonio María Rouco Varela, juntament amb l'arquebisbe de Toledo i primat d'Espanya, Francisco Álvarez Martínez. També van concelebrar una trentena d'arquebisbes i bisbes, i prop d'un centenar de sacerdots.

La basílica de Santa Maria Major va estar plena de gom a gom en la missa d'acció de gràcies organitzada per als fidels procedents de l'Argentina, l'Uruguai, el Paraguai i Bolívia, que per venir a Roma han hagut de superar moltes dificultats a causa de la crisi econòmica que afecta diversos països de l'Amèrica Llatina. Va presidir la celebració el cardenal Jorge Mejía. Juntament amb ell van concelebrar diversos arquebisbes, bisbes i uns 60 sacerdots. En la missa es trobava també representat el ritus oriental amb la presència de Mons. Charbel Georges Merhi, bisbe-eparca de Sant Charbel (Buenos Aires), de ritus maronita. En la seva homília, el cardenal Mejía va destacar l'amor a l'Església de Sant Josepmaria Escrivà, així com l'evangelització de la cultura que estan portant a terme les iniciatives educatives promogudes per fidels de l'Opus Dei.



El cardenal Poupard, president del Consell Pontifici per a la Cultura, va presidir una de les concelebracions en llengua fran-

### Mercedes Salisachs, escriptora

«No pertanyo a l'Obra, però he llegit molts llibres de Sant Josepmaria Escrivà i tots, no sols m'han obligat a meditar, sinó que cap m'ha deixat impassible. I és que el que va escriure aquest sant reforça la fe, suprimeix vacil·lacions i tot quant ens envolta aconseguix un sentit nou que produeix serenitat i assossec (...).

I és veritat que Sant Josepmaria va saber fer-nos comprendre que tots: rics, pobres, llestos i no tan llestos, marginats i enlairats, poden, per diversos camins, arribar a la mateixa meta. Aquesta meta que ens porta a la pau, a la misericòrdia de Déu i també a comprendre que, encara que aquí només som criatures cegues que busquem la veritat a tempes, (recolzant-nos en triomfs que són paròdies), quan arribi l'hora d'abandonar el temps i les seves maldestres il·lusions, gràcies a aquests mil camins distints que condueixen a una sola meta, podrem arribar a ser com a déus quan entrem en l'eternitat.»

“Los caminos de Camino”, *La Razón*, 2 d'octubre de 2002

cesa a la basílica de Santa Maria in Trastevere. El cardenal va explicar que la crida a la Santedat predicada pel nou Sant convida a harmonitzar la vida interior i la vida exterior, és a dir, la vida d'oració i les activitats de la vida ordinària. La missa d'acció de gràcies, a la qual van assistir unes 2.000 persones, va estar acompanyada per un cor de la Costa d'Ivori i un altre del Camerun. També a Santa Maria in Trastevere es va celebrar, al dia següent, una altra missa en llengua francesa, que va ser presidida pel cardenal Bernard Agré, arquebisbe metropolità d'Abidjan (Costa d'Ivori). El cardenal Agré va manifestar que el missatge de Sant Josepmaria ha "democratitzat" la santedat, fent que sigui assequible a totes les persones.

Unes 2.500 persones procedents dels Estats Units es van reunir a la basílica de Santa Maria Major per participar a la missa presidida per John Myers, arquebisbe de Newark, Nova Jersey. En la seva homilia, Mons. Myers va animar els presents a no viure un catolicisme de mínims, i va explicar que la Santedat és una invitació dirigida a tots els cristians. Myers va afegir també que la vocació l'Opus Dei «no és per a una elit de catòlics, sinó per a catòlics comuns. Només es requereix una urgent disponibilitat i un desig de servir». Al final de la cerimònia, els assistents van estendre el seu agraïment amb una ovació a Joan Pau II. Entre els presents, es trobava Kevin Majeres, estudiant de Psiquiatria a la University of Texas Southwestern (Dallas, Texas). Kevin va néixer el 26 de juny de 1975, la data del traspàs de Sant Josepmaria Escrivà.



### Rafael Termes, President d'Honor de l'IESE

«Vaig conèixer el Beat Josepmaria Escrivà al principi de 1940, quan jo amb prou feines tenia 21 anys, i aquell mateix dia li vaig demanar l'admissió l'Opus Dei, perquè ja coneixia el seu missatge pel que després seria *Camí*, i llavors era un folletó. I aquest missatge em va impactar; lluitar per la santedat, que tot cristià ha de buscar sense sortir del món, en l'exercici del propi treball professional. Això va canviar la meua vida per a sempre.

Al marge de totes les virtuts humanes i sobrenaturals que posseïa, que eren moltes, el seu afecte amb tots, el seu bon humor, el seu amor a la llibertat, el que em va quedar és que era un home entestat a complir la missió que Déu li havia encomanat: transmetre el missatge de la crida universal a la santedat i la fundació de l'Opus Dei; i això ho va fer malgrat totes les dificultats que va haver de superar, dificultats de què alguna vegada vaig ser testimoni i que, per descomptat, van ser moltíssimes.»

*Alfa y Omega*, 10 d'octubre de 2002

Va ser la seva mare que, sense pertànyer a l'Opus Dei, li va comunicar aquest fet anys més tard. Segons Kevin, «aquest esdeveniment casual va canviar la meua vida. L'home que em va ensenyar a pregar, a viure la meua vida amb un profund esperit, ara ha estat declarat Sant per l'Església. És molt commovedor».

A la parròquia de Sant Josepmaria Escrivà, a l'EUR de Roma, va tenir lloc una missa d'acció de gràcies per al grup veneçolà. En acabar la Missa el públic va entonar un "aniversari feliç" dedicat a l'arquebisbe de Mérida, Baltasar Porras Cardoso, que celebrava el seu aniversari al dia següent.

També va haver-hi dues celebracions en llengua italiana presidides pels cardenals Giovanni Battista Re i Camillo Ruini, a les basíliques dels Dotze Apòstols i Sant Joan del Laterà, respectivament. Durant la seva homilia, el Vicari del Papa per a la ciutat de Roma va definir Sant Josepmaria com «un contemplatiu del rostre de Crist». La seva profunda unió amb Crist «explica el dinamisme apostòlic irresistible que ha caracteritzat la seva existència». Per això, «l'Esperit Sant ens ofereix amb l'exemple i la predicació de Sant Josepmaria un punt de referència segur per a l'evangelització». El cardenal Ruini va recordar que «els bisbes italians es fan ressò del "mar endins" que el Papa ha llançat i animen els fidels a comunicar l'Evangeli en un món que canvia». I va concloure encomanant «aquestes esperances a la intercessió de Sant Josepmaria, que tant va estimar aquesta terra italiana i les seves arrels cristianes, i que sempre animava els cristians a caminar en la direcció assenyalada pels seus pastors».



### Veneració de les relíquies a Sant Eugeni

El fèretre amb el cos del nou Sant va romandre exposat a la basílica de Sant Eugeni, davant l'altar principal, des del dia 3 fins el 10 d'octubre. El rector de Sant Eugeni, mossèn Michele Díaz, va explicar a *Temes d'Avui* que durant aquells dies «de-

### Jordi Cervós, neuropatòleg, exvicepresident de la Universitat Lliure de Berlín i rector d'Honor de la Universitat Internacional de Catalunya

—Com era Escrivà de Balaguer? Què recorda del seu tarannà? Què és el que més el va impressionar?

—L'alegria que no el deixava mai. I després em vaig assabentar que tenia molts problemes, que estava molt malalt amb diabetis. Però nosaltres no notàvem res d'això. Ell sempre destacava el caràcter positiu i deia que la creu té la forma del signe més. Per això, quan vèiem coses que estaven malament, ell ens engrescava a ofegar-les amb abundància de bé. Res de combatre.

També em va impressionar molt la paciència que tenia amb nosaltres. Ens repetia les coses les vegades que calgués i ens animava a començar i recomençar sempre.

*Catalunya Cristiana*, 26 de setembre de 2002



senes i desenes de milers de persones han passat per la basílica» per venerar les relíquies de Sant Josepmaria. Segons mossèn Michele, ha estat una verdadera «processó de pietat i devoció», durant la qual s'han confessat «milers de persones». Els fidels, va explicar, mostraven una «actitud de gran recolliment i d'oració», i «molts d'ells portaven peticions a Déu per la intercessió del Sant, i també molts em demanaven passar objectes i cartes amb diverses intencions per l'urna de Sant Josepmaria». El rector va destacar que durant els vuit dies en els quals el cos de Sant Josepmaria va romandre a la basílica, van tenir lloc unes 160 concelebracions eucarístiques. Molts nois i noies voluntaris han procurat ajudar les persones que passaven per la basílica en tot allò que necessitaven.

### Mons. Echevarría: "L'etapa de la conversió personal"

El matí del 10 d'octubre va ser el vicari general de l'Opus Dei, Mons. Fernando Ocariz, qui va presidir una celebració d'acció de gràcies, en la qual va destacar la «visió positiva del món, i en particular del treball» que tenia Sant Josepmaria.

El fèretre amb el cos del nou Sant fou traslladat novament a les 19.30 del dia 10 d'octubre a Santa Maria de la Pau, Església Prelatícia de l'Opus Dei (Viale Bruno Buozzi, 75), després de l'última missa d'acció de gràcies celebrada pel prelat de l'Opus Dei, Mons. Javier Echevarría. En la seva homília, mons. Echevarría va dir que després de les inoblidables jornades de

El fèretre amb el cos del nou Sant fou traslladat novament a les 19.30 del dia 10 d'octubre a Santa Maria de la Pau, Església Prelatícia de l'Opus Dei, després de l'última missa d'acció de gràcies celebrada pel prelat de l'Opus Dei, Mons. Javier Echevarría.

## El Sant de...

### "de les coses ordinàries"

Així Joan Pau II va definir Sant Josepmaria durant l'audiència que va tenir lloc a la plaça de Sant Pere l'endemà de la canonització. El nou Sant, va explicar el Sant Pare, «estava convençut que, per qui viu en una perspectiva de fe, tot és ocasió d'encontre amb Déu, tot és estímul per a l'oració. Vista d'aquesta manera, la vida quotidiana revela una grandesa insospitada. La santedat apareix veritablement a l'abast de tots».

### "dels treballadors"

És la consideració que va fer al "Corriere della Sera" l'expresident polonès Lech Walesa, en concloure la cerimònia de canonització: «Estic molt content. Amb Josepmaria Escrivà també nosaltres els treballadors tenim finalment un Sant». En declaracions a *Temes d'Avui* el líder històric de Solidarnosc va afegir que «el missatge de Josepmaria Escrivà ens ajuda precisa-

ment a santificar el treball» i que «amb l'ajut i el missatge del nou Sant, el treball és camí de Santedat».

### "dels laics"

La fundadora i presidenta del Moviment dels Focolars, Chiara Lubich, declarava que «amb particular alegria ens unim a la festa de tota l'Església per la canonització de Josepmaria Escrivà: és el primer Sant nascut d'un dels nous carismes que l'Esperit ha donat a l'humanitat en el segle XX. Un carisma que ha anticipat els temps preparant aquella "hora dels laics" impulsada pel Concili Vaticà II, i obrint en el quotidià la via de la Santedat per a tots». «A ell li demanem (...) una Església que en aquest món, oprimit per la violència i la por davant el futur, porti endavant una invasió d'aquell amor que edifica arreu lligams de fraternitat i, com deia Sant Josepmaria, "obre els camins divins de la terra"».

la canonització comença per l'Opus Dei una nova etapa: «una etapa d'un amor més profund a Déu, d'un esforç apostòlic més constant, d'un servei més generós a l'Església i a tota la humanitat. Una etapa, en definitiva, de fidelitat més plena a l'espirit de santificació enmig del món que el nostre Fundador ens ha deixat en herència». Aquest nou període, va assenyalar el prelat, és temps de «buscar cada dia la conversió personal». En aquests moments «resulta lògic que desitgem manifestar la nostra gratitud a Joan Pau II i que oferim per la seva Persona i les seves intencions una oració intensa, una mortificació generosa, un treball professional realitzat amb perfecció sobrenatural i humana».

### El sentit d'una canonització

La canonització comporta “desprivatització” i “universalització”. Així ho explicava a *Temes d'Avui* el Card. José Saraiva Martins, Prefecte de la Congregació per les Causes dels Sants: «Canonitzant el fundador de l'Opus Dei, el Papa ofereix a tots els cristians un model actual, molt actual i extremament important i proper, de santedat. Afegint-lo al nombre dels Sants el Sant Pare proclama que ell és part del tresor de l'Església, del patrimoni de santedat que la constitueix i de la saba que l'alimenta. El nou Sant pertany a tots els cristians, tant com a intercessor en les seves necessitats com a model d'inspiració de les seves vides».

Parlant del sentit d'aquestes jornades per als fidels de la Prelatura, Marta Manzi, portaveu del Comitè Organitzador,

Canonitzant el fundador de l'Opus Dei, el Papa ofereix a tots els cristians un model actual, molt actual i extremament important i proper, de santedat.

### Algunes dades i xifres de la canonització

**Canonitzacions de Joan Pau II:** la canonització de Josepmaria Escrivà és la 465 proclamada per Joan Pau II. Des de la institució de la Congregació per les Causes dels Sants, el 1588, fins a l'inici del pontificat de Joan Pau II, els Sants eren 296. Durant el seu pontificat, Joan Pau II ha canonitzat 465 Sants, dels quals 400 són màrtirs.

**Iluny i a prop:** un pelegrí anomenat Mark Gardiner calcula haver recorregut 18.580 quilòmetres per arribar a Roma. Venia de Wellington, Nova Zelanda, amb altres 8 persones: són probablement els participants a la cerimònia vinguts de més lluny. En canvi, són 20 els metres que ha hagut de fer per arribar a la plaça el sacerdot Francesco Russo, que viu a Borgo Santo Spirito.

**Joves i voluntaris:** el 40% dels participants van ser joves que es van allotjar en càmpings, políesportius, parròquies i altres locals de Roma. A més, va haver-hi 1.850 voluntaris, 500 d'ells romans.

**“Benvinguts a casa”:** 950 famílies romanes van oferir les seves cases a pelegrins amb pocs mitjans econòmics. D'altra banda, més de 12.000 participants van ser acollits gratuïtament en parròquies i escoles de Roma i de la regió del Lazio.

**Harambee 2002:** A cadascun dels pelegrins se li va donar un sobre per incloure un donatiu mínim de 5 euros amb l'objectiu de finançar projectes educatius a l'Àfrica.

**Cors:** 1.200 veus de 37 cors van cantar durant les cerimònies litúrgiques del 6 i 7 d'octubre.

**Malalts:** En les primeres files es van reservar 450 llocs per malalts amb cadira de rodes.

**Traduccions:** la canonització va ser traduïda simultàniament en llenguatge de signes per als

afirmava que la canonització «és una invitació a convertir-se; no és un dia d'exaltació, sinó d'humilitat; el moment adequat per renovar el desig de buscar Déu en la feina i en la vida quotidiana».

### El procés de canonització

Mons. Flavio Capucci, postulator, ha treballat en la causa de canonització durant 25 anys. Parlant sobre aquesta feina amb *Temes d'Avui*, explica: «A la postulació han arribat dades de 48 curacions mèdicament inexplicables, atribuïdes a la intercessió del nou Sant». En tots aquests casos s'ha pogut recollir una abundant documentació mèdica. Fa pocs mesos va sortir a la llum un llibre que en conta 18, d'aquestes curacions. La postulació publicarà breument un altre llibre amb 200 exemples d'altres favors: preocupacions familiars, conversions, problemes econòmics, etc.

Mons. Capucci s'ha referit també a l'íter de la causa, que es podria resumir en algunes xifres: a la mort de mons. Escrivà, moltes persones –laics, religiosos, sacerdots– van demanar al Papa l'obertura de la causa. Entre ells hi havia 1.297 bisbes.

Cent persones que havien conegut personalment el fundador de l'Obra van ser cridades a testimoniar. S'ha recollit documentació relativa a tot el ventall de la seva vida. «Es pot dir que la vida de Josepmaria Escrivà ha estat estudiada al microscopi, per arribar a la certesa de la seva santedat. Ara es pot dir que la canonització comporta "l'alliberament" de Josepmaria Escrivà, que no pertany ja només a l'Opus Dei, sinó a tota l'Església».

Capucci ha afegit una consideració personal. «Agraeixo a Déu i també a mons. Alvaro del Portillo, que em va confiar aquest encàrrec, el privilegi d'haver pogut viure aquests anys en un contacte tan directe amb una persona que considero un pare. Conèixer tan profundament la seva vida i el seu pensament m'ha obert grans horitzons, m'ha omplert d'esperança, m'ha encoratjat cada dia d'aquests 25 anys.»

pelegrins sords. A més, les cerimònies van ser traduïdes simultàniament al francès, anglès, polonès, portuguès, castellà i alemany en diverses freqüències de FM de la Ràdio Vaticana.

**Retransmissions:** la cerimònia va ser transmesa en directe per 31 emissores televisives dels cinc continents. Per satèl·lit es va poder seguir al 90 per cent del planeta.

**Periodistes acreditats a la Sala de Premsa Vaticana:** 800.

**Pantalles gegants:** els pelegrins van poder seguir millor la cerimònia gràcies a 13 pantalles gegants distribuïdes en la plaça de Sant Pere, plaça Pius XII i a la via della Conciliazione.

**Comunió:** 1.000 sacerdots van distribuir la Comunió a la plaça de Sant Pere i Via della Conciliazione.

**Flors:** L'escalinata de Sant Pere va ser adornada amb 45.000 flors de l'Equador, donades per un devot del nou Sant. La decoració lateral de l'altar i de l'ambó va ser donatiu de la cooperativa "Il Camino" de San Remo que va col·laborar amb 7.000 roses, clavells i *antullis*. Des d'Austràlia van arribar 200 *waratahs* per acompanyar les relíquies de Sant Josepmaria durant els dies en els quals van ser exposades per a la veneració dels fidels a la basílica de Sant Eugeni.

**Dinars:** 55.000 pelegrins van encarregar bosses de dinar per consumir després de la cerimònia. Cada bossa contenia dos entrepans, una beguda, una fruita i un dolç per celebrar la festa. Per reduir els costos, l'empresa "Fiorucci" va regalar 30.000 talls de pernil; la "Interpan" de Terni, 35.000 entrepans; la "Ferrero", 15.000 confeccions "Snack and drink"; i la "Peroni", 40.000 llaunes de cervesa.

## El projecte Harambee 2002

"Harambee 2002" és el nom del fons de solidaritat creat pel Comitè Organitzador de la canonització per finançar projectes educatius a l'Àfrica amb la contribució dels participants a la cerimònia del 6 d'octubre.

"Qualsevol canonització és un do, un motiu de joia, un regal que convida a la gratitud. El Projecte Harambee 2002 ha nascut com a expressió tangible d'aquests sentiments". D'aquesta manera Umberto Farri, President del Comitè Organitzador de la canonització, va descriure el motiu d'aquest projecte durant la presentació oficial que va tenir lloc la nit del divendres 4 d'octubre a l'Auditori de Santa Cecília, a Roma, davant unes 2.000 persones.

Durant la vetlla de presentació, a la manera d'un recital, es van escoltar diversos testimonis, van intervenir cors de diversos països i es van projectar algunes peces audiovisuals amb paraules del nou Sant. Entre les peces musicals més aplaudides es trobaren la d'un cor d'Abidjan (Costa d'Ivori) i una altra, fora de programa, interpretada per dues noies àrabs, Rose Barghouht, de Natzarat, i Aylene Kidess, de Tel Aviv-Jaffa. La peça, "Lailatal Milad" és una cançó tradicional de pau que descriu els gestos quotidians en els quals es viu el missatge de l'encarnació del Fill de Déu.

Margaret Ogola, metgessa i escriptora de Nairobi (Kenya), va contar el que significa a Kenya la paraula Harambee: "tots junts", per afrontar un problema, per construir una casa, per ajudar a qui ho necessita. Cada persona ofereix el seu ajut, però realment tots donen i reben. «Nosaltres, africans, estem cridats a ser els protagonistes del nostre desenvolupament amb l'ajuda, sobretot, dels nostres conciutadans, que després s'allarga a molta altra gent en tot el món. Amb aquest sentit hem pensat el Projecte Harambee 2002, per la festa de Josepmaria Escrivà, que es va fer africà amb els africans i que va ser mestre i educador de dones i d'homes de totes les races i colors».

«L'educació és la clau del desenvolupament», va explicar Léon Tshilolo, metge i director sanitari d'un hospital a Kinshasa (República Democràtica del Congo). «Hem decidit destinar els fons recollits a Harambee 2002 al finançament de projectes educatius en molts països



d'Àfrica. Els distribuïrem mitjançant un concurs obert a totes les organitzacions africanes que s'ocupen de l'educació, especialment a la promoció de la dona».

«Sóc advocat i em dedico sobretot a promoure els drets de la dona en el meu país, Nigèria», va dir Anayo Offiah. «Moltes vegades la dona no té les mateixes oportunitats que l'home, i en canvi és ella qui té les més grans responsabilitats». Frankie Gikandi i Peris Wanjiku Kamau s'encarreguen de l'Outreach Program promogut per l'escola Kimlea (Kenya), que és el projecte pilot d'Harambee 2002. Van explicar la vida de les dones que recullen te i cafè a les plantacions de la zona a la qual es troba l'escola, i de com el contacte amb els escrits de Josepmaria Escrivà ha donat a aquestes dones una visió positiva de la vida i també el desig de contribuir a millorar les condicions de les famílies que viuen al voltant de les plantacions.

«Som tots responsables del nostre futur», ha repetit Léon Tshilolo. «De totes maneres, jo voldria agrair especialment a una persona, que tantes vegades ens ha recordat amb les paraules i amb els fets a *donar gratuïtament allò que gratuïtament hem rebut*. Em refereixo a Joan Pau II, que tots els africans sentim tan a prop dels nostres problemes i del nostre treball».

Cloent la vetlla, Mama Ngina Kenyatta va dirigir a tots els presents un sentit i commogut agraïment en llengua swahili. Immediatament després, tots els cantants de la nit van pujar a l'escenari per cantar tots junts *Harambee*: novament tots junts, des del Japó fins a Mèxic, des de la Gran Bretanya fins a Indonèsia, seguint el viu ritme dels cors i les dances africanes. Els requisits per participar al Projecte Harambee 2002 es troben al website:

**[www.escriva-canonization.org](http://www.escriva-canonization.org)**.